

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

35. An laicus, si ex necessitate audiat alicujus confessionem, teneatur ad
Sigillum? idem à fortiori dicendum est de laico, quem pœnitens voluit
simul cum Sacerdote, audire ejus confessionem, ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

ex licentia pœnitentis, fit vt materia, quæ antea solum erat materia confessionis, non amplius talis fit, vnde remaneat in sua natura, consequenter solum sub naturali secreto, quare si deinde Confiliarius loquatur de eo, quod habuit à Confessario, vt daret consilium, frangeret solum secretum naturale, non autem sigillum.

2. Sed hæc opinio maximè mihi displicet, quia tales non cognoscunt peccatum, nisi ex vi notitiæ confessionis, in qua fundatur Sacerdos reuelans, ergo peccatum cadit sub sigillo. Tum, quia res semper transit ad alium cum suo proprio onere, tum quia non est credendum pœnitentem dedisse huiusmodi facultatem nisi cum onere sigilli. Vnde Confessarius eo modo reuelans tenetur modum suæ cognitionis explicare, vt alij seruent secretum debitum sacramento Pœnitentiæ. Et ita docet Pitigianus in 4. sent. 2. dist. 21. q. 2. art. 5. Turrian de pœnit. disp. 3. dub. 1. Ochagauia de Sac. tr. 3. de sigillo conf. q. 5. n. 5. Fagundes pr. 2. lib. 6. c. 5. n. 20. Molcoso in sum. r. 7. c. 15. n. 7. Cælestin. in comp. Theol. mor. tract. 1. cap. 17. n. 3. Suarez in 3. p. t. 4. disp. 3. sect. 4. n. 6. Tolet. lib. 3. c. 16. n. 15. Sà ver. Confessor. n. 30. Henriquez lib. 6. c. 20. n. 3. in glossa lit. S. & Præpositus in 3. p. q. 11. de sigillo confessionis, dub. 4. num. 37. Vnde ex his apparet contra Onuphrium, Valquez & Kellisonium, Doctorem, seu Confessarium, cui ex licentia pœnitentis peccatum & persona eiusdemmet pœnitentis manifestatur obligari sacro sigillo, quia talis Doctor huiusmodi notitiam comparauit ex confessione, nec ei data est facultas respectu aliorum vtendi ea notitia. Assumptum probatur. Pœnitens non aliter crimen aperuit, quam in confessione, & non aliter veniam deici alteri aperiendi, quam in ordine ad hoc sacramentum & vt Doctor suppleat aliquo modo defectum scientiæ Confessarij, & vt Confessarius pœnitentem in hoc sacramento possit dirigere, ergo Doctor censendus est eam notitiam habere ex ipsa confessione, & in ordine ad claus, seu vt Confessarius debet suo munere in hoc sacramento fungatur.

3. Notandum est tamen esse etiam personas alias, quæ ad sigillum confessionis tenentur. Dico primò teneri ad obligationem sigilli Sacerdotem excipientem confessionem. Secundo laicum, qui se gerit tamquam Sacerdotem, Tertio interpretem, qui est instrumentum pœnitentis, & qui proximè concurrat ad explanationem peccatorum. Quarto eum, qui inculpate audiuit alterius confessionem, & multo magis eum, qui sua culpa audiuit, vt qui se fortitè ingessit ad audiendum. Quinto eum, qui peccatum audiuit ex Confessario absque licentia pœnitentis. Sexto eum, qui alterius rudis confessionem describit, vt si pœnitens petat ab aliquo peccata sua describi, vt ea melius possit in confessione recensere, quia hoc modo inchoatur confessio. Septimò Superiorem, cui vel ante, vel post confessionem explicatur casus reseruatus pro autoritate eum absoluedi. Et hæc omnia docet Ioannes Præpositus in 3. p. D. Thome. q. 11. de sigillo confessionis, dub. 4. n. 32. vsque ad n. 35. Sed de aliquibus personis ex supradictis in particulari inquirendum esse puto. Quæro igitur:

RESOL. XXXIV.

An si pœnitens confiteatur cum laico existimans posse in absentia Sacerdotis absolui, teneatur laicus celare peccata audita sub Sigillo? Ex part. 10. tr. 1. Ref. 13.

Super hoc in Ref. præterita §. vic. cursum in v. secundo laicum & in Ref. seq.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Petrus de Ochagauia de Sac. tr. 3. de sigillo quest. 2. num. 6. vbi sic ait: Quod si laicus confiteatur laico ex deuotione, quamuis vera censeatur, propter igno-

rantiam, confessio, non tenetur audiens serrare sigillum confessionis, quia neque est Sacerdos, neque talis existimatur, ignorantia enim iuris non sufficit ad obligandum ad secretum sigilli, sicuti ignorantia facti, quare ille laicus poterit in aliquo calu reuelare peccatum, quod non posset Sacerdos Confessarius Ita ille, & post illum Tanner. Tom. 4. disp. 5. q. 9. num. 6. num. 139.

2. Verùm ego adhæreo contrariæ sententiæ, quam docet doctus Hurtado de Sacram. disp. 12. art. 3. vbi ita asserit: Si pœnitens confiteatur laico, existimans eum posse in absentia Sacerdotis Confessarij absolui, tunc laicus ille tenetur sigillo confessionis, (non minus quam qui se finxit Confessarium) quia tunc cognouit peccatum ex confessione intentionaliter sacramentali. Sic doctissimus Hurtado. Cui etiam addendus ex eadem Illustrissima Religione Societatis Iesu Ioannes Præpositus in 3. p. q. 11. de sigillo, dub. 2. n. 22. vbi sic asserit. Si quis confiteatur non Sacerdoti etiam laico, bona fide putans esse Sacerdotem, inducitur sigilli obligatio, quamuis enim talis confessio à parte rei non sit sacramentalis, prædictis tamen æstimatione putatur talis à pœnitente, cum error circa ministrum non sit formalis, & circa conditionem ministrum, sed solum materialis, & facti, qui error non debet tollere obligationem sigilli, & nocere pœnitenti bona fide procedenti. Hæc ille, nec aliter sentendum puto.

RESOL. XXXV.

An laicus, si ex necessitate audiat alicuius confessionem, teneatur ad Sigillum?

Idem à fortiori dicendum est de laico, cuius pœnitens voluit simul cum Sacerdote audire confessionem ad maius erubescentiæ meritum.

Et notatur, quod in supradicto casu, etiam si laicum non teneatur ad sigillum confessionis, tenetur tamen maximo secreto naturali, neque pro aliqua causa debet illud infringere, etiam adhibito iuramento, & potius tenetur mortem subire, quam secretum illud naturale aliquo modo violare.

Sequitur etiam huiusmodi laicum assumptum à pœnitente loco Sacerdotis, etiam si audiat delictum aliquod ex confessione illius non posse tamen à iudice compelli ad illud iudicialiter manifestandum, neque in eo iudicem posse fundare inquisitionem aliquam. Ex part. 5. tr. 1. Ref. 14.

§. 1. **N**egatiuam sententiam tenent communiter recentiores, Pitigianus in 4. sent. 2. dist. 21. quest. 2. art. 3. Hurtado de Sacram. disp. 12. de pœnitent. disp. 3. Valquez in 3. part. tom. 4. quest. 93. art. 4. dub. 2. Suarez disp. 33. sect. 2. Coninch de Sacram. disp. 9. dub. 1. num. 4. Henriquez lib. 3. de pœnitent. cap. 19. num. 8. Toletus lib. 3. cap. 16. num. 5. Sotus in 4. disp. 18. quest. 4. art. 7. & alij. Et ratio est, quia talis laicus non cognouit peccatum ex confessione sacramentali adhuc intentionaliter, quia non fuit facta vero iudici. Et à fortiori idem dicendum est cum Maldero tract. de sigillo. c. 13. de eo laico, quem pœnitens voluit simul cum Sacerdote audire confessionem ad maius erubescentiæ meritum, non enim tenetur ad sacrum sigillum sacramenti Confessionis, ac

2. Sed his non obstantibus Fagundes præter. 1. lib. 6. cap. 6. numer. 5. ex Graffio, Vivaldo, Adriano, Paludano, Nauarro & aliis, docet in tali casu laicum teneri ad sigillum confessionis, quia simul ac confessio fit in forma sacramentali, & ad modum sacramentalis confessionis adnexam habet obligationem sigilli: nam sigillum introductum fuit & in

De Sigillo Confessionis. Ref XXXVI. & c. 44

& in honorem ac venerationem sacramenti, & in fauorem poenitentium, & fauores sunt ampliandi, ita vt non solum intelligantur de sacramentali confessione, sed etiam de illa, quae ad modum confessionis sacramentalis fit; cum dolore, & pro necessitate, siue fiat laico, siue non. Ita Fagundez, qui respondet ad argumenta, quae pro negatiua sententia adducit Suarez.

3. Notandum est tamen cum Onuphrio *opusc. de sigillo, sect. 3. q. vnic. dub. 5.* quod licet supradicta opinio negatiua esset vera, tamen in tali casu laicum, etiam non teneatur sigillo sacramentali, tenei tamen maximo secreto naturali (loquimur autem in casu, quo laicus assumitur loco Sacerdotis) neque pro aliqua causa debere illud infringere, etiam adhibito iuramento, & potius tenetur mortem subire, quam secretum illud naturale aliquo modo violare. Sequitur secundo huiusmodi laicum assumptum a poenitente loco Sacerdotis, etiam si audiatur delictum aliquod ex confessione illius, non posse tamen a iudice compelli ad illud iudicialiter manifestandum, neque in eo iudicem posse fundare inquisitionem aliquam; & ratio est, quia delictum illud sic auditum, non pertinet ad forum externum alicuius iudicis, vnde non potest de illo aliquo modo inquisitio fieri a iudice etiam Ecclesiastico. Sed ex his oritur alia difficultas.

RESOL. XXXVI.

An qui se fingit Sacerdotem teneatur ad sigillum? Ex part. 5. tr. 1. Ref. 15.

§. 1. **V**iusmodi fictum Sacerdotem non tenei nisi secreto naturali ad celanda ea, quae ex tali confessione audiuit, tradit Toletus *lib. 3. c. 6. numer. 13.* cum aliis. Et ratio est, quia confessio facta coram ficto Sacerdote non est sacramentalis, ergo neque potest habere sigillum, neque obligare alios ad sigillum sacramentale. Et hanc opinionem tenet nouissime Onuphrius *opusc. de sigillo sect. 3. q. vnic. dub. 4.* vbi probat confessionem sacramentalem, & consequenter ad sigillum duo requiri. Primum, vt fiat confessio coram habente auctoritatem; secundum, vt fiat a poenitente animo percipiendi sacramentum. Vnde in aliqua confessione, licet ex parte poenitentis sit animus percipiendi sacramentum Poenitentiae, & alia omnia, quae penes poenitentem requiruntur, si tamen deficiat primum, quod maxime requiritur, auctoritas scilicet, ex parte audientis, non erit confessio sacramentalis, & consequenter neque sigillum, proprie, & formaliter loquendo, & contra si poenitenti non sit animus percipiendi sacramentum, sed potius sit animus contrarius illudendi, scilicet Confessarium, neque sit illi aliqua mens poenitendi, etiam si sit auctoritas in audiente, neque erit confessio sacramentalis. Quare ad confessionem sacramentalem tantum illa duo videntur necessaria, vt scilicet fiat a poenitente animo percipiendi sacramentum, & praeterea quod maxime requiritur, vt fiat coram habente iurisdictionem.

2. Verum licet haec opinio olim mihi ariserit, nunc contraria placet, quam tuetur Valboa de Magrouiejo in *lect. Salmar. tom. 2. cap. omnis vtriusque sexus, num. 64.* Mæratius in *D. Thomam, tom. 3. tract. de sacram. Poenit. disp. 3. sect. 2. num. 1.* Raynaudus de *monitor. part. 3. cap. 3. quest. 4.* Suarez in *3. parte, tom. 4. disp. 3. sect. 2. n. 1.* cum D. Antonino, Soto & Adriano, quibus ego addo doctum Ochagauiam de *Sacramentis tract. 3. de sigillo confessionis, quasi. 1. n. 4.* vbi sic ait. Hinc sequitur cum communi sententia cum,

qui fingens se esse Sacerdotem Confessarium, cum bona fide poenitentis audit confessionem, tenei ad sigillum. Probatur, quia poenitens confitetur bona fide & intentione sacramenti efficiendi: ergo debet ei seruari sigillum, aliàs ipsi sacramento & poenitenti maxima fieret iniuria, quae omnia necessaria sunt vt sacramentum de se onerosum, suae reddatur. Dicendum est igitur ad obligationem sigilli non requiri confessionem esse ex omni parte absolutam, & perfectam, nam licet poenitens non absoluitur propter indebitam dispositionem, si tamen habeat animum recipiendi verum sacramentum, & ex tali animo confessus est, tuetur Sacerdos ad seruandum sigillum, aliàs maxime retraherentur homines a confessione: ergo, &c.

RESOL. XXXVIII.

An qui casu audiuit peccata alicuius, teneatur ea non manifestare sub sigillo?

Et quid, si ex industria quis audiuit alterius confessionem sacramentalem?

Idem est dicendum de eo, qui intelligit murum per murum, & signa, vel quempiam surdastrum alius confitentem. Ex part. 5. tr. 1. Ref. 16.

§. 1. **V**iguerius & Tabiena asserunt tam illum, qui casu quam qui ex industria accedit, tenei ad celandum sub peccato mortali, non tamen proprie sigillo sacramentali, sed secreto quodam participationem sacro. Sotus in *4. dist. 18. quest. 14. art. 5.* ait. Si quis casu audiat peccata confessa, quia forte poenitens recitet alta voce, tenei illa sub mortali peccato celare secreto naturali, non sacramentali; si vero ex industria audiat, tenei tunc ad sigillum, & grauius puniendum esse, si illa reuelat aliis, non tamen puniendum esse iis poenis, quae infliguntur a Canone: & ita Tannerus *tom. 4. disput. 6. quest. 9. dub. 6. num. 134.* docet, casu audientem confessionem tenei inuolabili secreto, non tamen sacro sigillo.

2. Sed affirmatiuam sententiam tuendam esse puto. Dico igitur quod siue ex industria, quis audiat alterius confessionem sacramentalem tenei sigillo ad illam celandam. Et ita asserunt Doctores, quos citat Onuphrius *opusc. de sigillo, sect. 3. quest. unica, dub. 3.* quibus ego addo Fabrum *de poenitent. in 4. sent. dist. 19. quest. unica, disput. 34. cap. 2. numer. 19.* Pitigianum in *4. tom. 2. dist. 21. quest. 2. art. 5.* Megala in *1. part. lib. 1. cap. 16. num. 5.* Valboam de Magrouiejo in *lect. Salmar. tom. 2. c. omnis vtriusque sexus, de poenit. & remiss. num. 63.* Mæratius in *D. Thomam, tom. 3. disp. 3. sect. 2. nu. 1.* Fagundez *praep. 2. lib. 6. cap. 6. num. 25.* Suarez in *3. part. tom. 4. disputat. 33. sect. 4. num. 7.* Moscoso in *summa, tract. 7. cap. 15. num. 5.* Caelestinum in *compend. tract. 1. cap. 17. num. 3.* Reginaldum *tom. 1. lib. 3. cap. 3. num. 26.* Kellifonium *tom. 2. in 3. part. quest. 11. art. 5. dub. unico.* Praepositum in *3. part. quest. 11. de sigillo, dub. 4. num. 33.* Granada de *Sacramentis, centrou. 7. tract. 11. disp. 4. num. 1.* Malderum *tract. de sigillo, cap. 14.* Mercorum de *Sacramentis, in 3. part. quest. 11. art. 3.* Hurtadum de *Sacramentis, disp. 12. de poenit. diff. 3.* Probatur haec opinio contra Sotum, quia sic audientes confessionem, siue casu, siue ex industria cognoscunt peccata ex confessione sacramentali: ergo obligantur ea celare sub sigillo. Deinde res transit cum suo onere: ergo cum confessio in se contineat sigillum, ad quemcumque transeat, semper transit cum hoc sigillo; ergo vel ille, qui audit confessionem alterius, audiatur casu, vel industria, qui audit confessionem,

Sup. duabus primis diff. huius tituli supra eusdem in fine Ref. 4. & in Ref. 33. §. vit. verif. Quarto cum.